

Alminnelige prinsipper for sikkerhetsvurdering

Vurdering av sikkerheten er et av de sentrale elementer i straffegjennomføringen, og vil være relevant i en lang rekke sammenhenger, slik som ved behandling av søknader om prøveløslatelse, frigang, permisjon, osv. I slike situasjoner følger det av straffegjennomføringsloven at kriminalomsorgen skal foreta en skjønnsmessig vurdering, og at tiltaket ikke skal gjennomføres dersom sikkerheten ikke vil være tilstrekkelig ivaretatt.

Det er ikke mulig å gi noen uttømmende liste over momenter det er relevant å ta i betraktning i den sikkerhetsmessige vurderingen. Hvilken vekt man skal tillegge de ulike momentene vil variere fra sak til sak, og ut fra hvilke øvrige opplysninger man har i saken. De sikkerhetsmessige forhold skal alltid vurderes særlig nøye og basere seg på en bred helhetsvurdering av opplysningene i saken. For domfelte som er dømt for alvorlige kriminelle handlinger, må sikkerhetsvurderingene være særdeles grundige.

Kriminalomsorgen må vurdere om det er hensiktsmessig å ta kontakt med politiet i forbindelse med den sikkerhetsmessige vurderingen. Videre må man sette seg nøye inn i straffesaksdokumentene og andre dokumenter av betydning for vurderingen. Det må også vurderes om det er behov for å be Kriminalomsorgsdirektoratet om opplysninger fra Infoflytssystemet.

Domspremissene vil gjøre nærmere rede for de straffbare forholds art og de konkrete omstendighetene rundt disse. Tilsvarende vil grunnlaget for den konkrete straffutmålingen i saken fremgå her. I dommen og de øvrige saksdokumentene vil man også finne relevant informasjon om domfeltes tidligere straffbare forhold og eventuelle brudd begått i en prøvetid eller under en tidligere straffegjennomføring.

Det skal tas hensyn til om retten har anvendt straffeloven § 79 bokstav c. ved straffutmålingen, eller om dommen eller andre dokumenter inneholder opplysninger om at den innsatte har tilknytning til miljøer som nevnt i denne bestemmelsen. Det må også tas hensyn til andre opplysninger om innsattes øvrige kontakter og sosiale nettverk.

Det skal tas hensyn til de observasjoner som blir gjort av innsatte i det daglige miljøet i fengselet. Innsattes omgangskrets i fengselet og hvordan han generelt fungerer på jobb/skole og i fellesskapet, kan gi viktig informasjon til den sikkerhetsmessige vurderingen.

Det kan legges vekt på innsattes oppførsel i fengselet, og herunder hvilken utvikling han har hatt siden innsettelsen. Samtidig skal man være varsom med å tillegge en god oppførsel i fengselet for stor vekt. God oppførsel må alltid ses opp mot andre momenter i saken.

Det understrekes at den sikkerhetsmessige vurderingen er dynamisk og kan utvikle seg over tid. Det er forholdene på tidspunktet for den aktuelle utgangen som er avgjørende, selv om domfeltes forhistorie også er sentral i vurderingen.

Når sikkerhetsmessige vurderinger foretas, må det alltid tas i betraktning at de avgjørelser som fattes ikke skal stride mot andre regler.

Momentene ovenfor er, som nevnt, ikke en uttømmende liste over relevante momenter i en sikkerhetsvurdering. Det er kun en eksemplifisering av momenter det som regel er relevant og nødvendig å vektlegge. Men også andre omstendigheter vil kunne ha betydning i den sikkerhetsmessige vurderingen. Poenget er at de sikkerhetsmessige forhold alltid skal vurderes særlig nøye og basere seg på en bred helhetsvurdering av de tilgjengelige opplysningene i saken.